

ภาคผนวก ง

คู่มือการใช้รูปแบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

คู่มือ

การใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริม
คุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นายคนอง ศรีสรณ์

นักศึกษาคุรุศึกษบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

เอกสารคู่มือ การใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานในชุมชน ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บัณฑิต ครูช่วยผู้ปกครองนักเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีชมภู คณะกรรมการสถานศึกษาและโรงเรียนบ้านโนน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คู่มือเล่มนี้ได้นำเสนอองค์ประกอบการมีส่วนร่วมชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 5 องค์ประกอบ คือ

- องค์ประกอบที่ 1 หลักการและแนวคิด
- องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
- องค์ประกอบที่ 3 รูปแบบกระบวนการ
- องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้
- องค์ประกอบที่ 5 ผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบ

เอกสารฉบับนี้จะเป็นแนวทางที่ดีสำหรับให้ผู้ร่วมวิจัยได้มีไว้เพื่อการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันนำมาซึ่งการปฏิบัติที่ถูกต้องและตรงกัน และบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

ผู้วิจัย

มกราคม 2560

คำชี้แจง

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานในชุมชน ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีชมภู คณะกรรมการสถานศึกษา และโรงเรียนบ้านโนน ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉะนั้นผู้ปฏิบัติงานควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบ ว่ามีหลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์ของรูปแบบ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้อย่างไร เพื่อจะได้นำรูปแบบ ไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

บทบาทของบุคลากรหน่วยงานในชุมชนที่ร่วมจัดการศึกษา

ในการใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บุคลากรหน่วยงานในชุมชนที่ร่วมจัดการศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. บุคลากรหน่วยงานในชุมชนที่ร่วมจัดการศึกษา ต้องศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นพื้นฐานของรูปแบบรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคู่มือฉบับนี้ให้เข้าใจ
2. บุคลากรหน่วยงานในชุมชนที่ร่วมจัดการศึกษา ต้องศึกษาแนวทางในการใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคู่มือฉบับนี้ให้เข้าใจ
3. บุคลากรหน่วยงานในชุมชนที่ร่วมจัดการศึกษา ต้องศึกษากระบวนการของรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้เข้าใจ
4. บุคลากรหน่วยงานในชุมชนที่ร่วมจัดการศึกษา ต้องดำเนินการตามกิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริม

คุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ให้ครบถ้วนตามกระบวนการที่กำหนดไว้

5. บุคลากรหน่วยงานในชุมชนที่ร่วมจัดการศึกษา ต้องร่วมมือกันดำเนินการ
โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยร่วมกันคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และ
ร่วมชื่นชม เพื่อพัฒนาผลการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของหน่วยงานในชุมชนให้มี
คุณภาพดียิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
นิยามศัพท์.....	3
บทที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบ.....	5
บทที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้.....	13
แนวทางการดำเนินงาน.....	14
บทที่ 4 การประเมินผล	17
บรรณานุกรม.....	25

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การศึกษาถือเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นมาตั้งแต่อดีต เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์อันเป็นทรัพยากรที่มีค่าและเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทุกๆ ด้าน (วิจารณ์ พานิช, 2556, หน้า 11) สำหรับการศึกษาของประเทศไทยได้มีวิวัฒนาการด้านแนวคิดและกระบวนการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษามาเป็นลำดับ โดยหนึ่งในแนวทางเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาคือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรภายนอกและกระจายอำนาจการบริหารจัดการลงสู่ท้องถิ่น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (4) ได้บัญญัติไว้ว่า รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาให้เท่าเทียมและให้สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (วิระพร เชื้ออำ, 2553, หน้า 1-2) สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คือ 1) ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School-Based Decision Making) 2) การให้ความร่วมมือ (Collaboration) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมกำกับ ดูแล เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน้า 45) จากการรายงานของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา พบว่า สมรรถภาพและศักยภาพในการแข่งขันของคนไทยต่ำกว่าหลายประเทศรวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านปัญหาที่เกิดจากการขาดการมีส่วนร่วม

ระหว่างชุมชนกับสถาบันการศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพ การจัดการศึกษา เป็นประเด็นวิกฤตที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน หลักฐานที่แสดงถึงสภาพ ความตกต่ำของการศึกษาที่ชัดเจน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, หน้า 3) ผลสะท้อนของคุณภาพการจัดการศึกษาที่ตกต่ำดังกล่าวข้างต้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่ขาดประสิทธิภาพโดยเฉพาะ ในสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบ จำนวน 33,736 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 24,805 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.15 ของจำนวนโรงเรียน ทั้งหมด โรงเรียนเหล่านี้กระจุกกระจายอยู่ในชนบท ซึ่งประสบปัญหาหลายประการ เช่น ขาดแคลนครู ครูสอนไม่ครบชั้นเรียน ขาดสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียน การสอน งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชน เพราะชุมชนใน ฐานะเจ้าของการศึกษาจะรู้ว่าประชาชน และบุตรหลานต้องการอะไร ชุมชนสามารถเข้าไป มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้หลายลักษณะ เช่น การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการ ศึกษา การมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในฐานะ กรรมการในคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนด ไพรัช อรรถกามาพันธ์ (2552, หน้า 20-21) การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างระบบการ ปฏิบัติงานหรือเชื่อมโยงบทบาทของ กลุ่มบุคคล องค์กร/หน่วยงานต่างๆ ที่เป็นหน่วยย่อย รวมตัวกันด้วยความสมัครใจ ภายใต้ความต้องการในวัตถุประสงค์ร่วมกัน จัดโครงสร้าง และรูปแบบการทำงานด้วยระบบใหม่ในลักษณะสร้างความร่วมมือประสานงานกันใน แนวราบ ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย การระดมสรรพกำลัง ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการ พัฒนาด้วยการให้สมาชิกได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำร่วมรับผิดชอบ ร่วม ติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติและได้ประสบปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น มีความเชื่อว่า การมีส่วนร่วม ของชุมชนโดยกระบวนการเครือข่ายความร่วมมือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะส่งเสริม คุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบุคคลหน่วยงานในชุมชนประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีชมภู คณะกรรมการสถานศึกษาและโรงเรียนบ้าน ในการมีส่วนร่วมส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
3. เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้ดีขึ้น

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานชุมชน

1. ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา
2. เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และนักวิชาการองค์การบริหารส่วนตำบล และครูพี่เลี้ยงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน
5. ผู้แทนโรงเรียนบ้านโนน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

นิยามศัพท์

1. รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วม และองค์ประกอบของรูปแบบ การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้เห็นเป็นรูปธรรม

2. รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง แบบแผนการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเกี่ยวกับวิธีการที่บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

3. ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคล หน่วยงาน/ องค์กร ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

4. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ความเกี่ยวข้องของสมาชิกในชุมชน และนอกชุมชน ที่มีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน และเป็นกระบวนการที่ประชาชนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นได้เข้ามาเกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยร่วมแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจนร่วมพิจารณา กำหนดปัญหา ความต้องการของโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และหาแนวทางพัฒนาโรงเรียน ซึ่งการมีส่วนร่วม นั้นจะมีตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมประเมินผล และร่วมในการเสนอแนะในกิจการของโรงเรียน

5. สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

6. ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ความรู้สึก ที่นำไปสู่ จุดมุ่งหมาย หรือเหตุผล การกระทำของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

7. การส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง ผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก แล้วทำให้โรงเรียนขนาดเล็กเกิดการ

เปลี่ยนแปลงคุณภาพ ดังนี้

7.1 ผลการดำเนินการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ที่ร่วมดำเนินการทดลองจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ที่ร่วมดำเนินการทดลองการใช้รูปแบบ

7.2 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test) ของโรงเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา

7.3 คุณภาพการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กสามารถบริหารจัดการในการแก้ปัญหาในด้าน คือ ด้านอัตรากำลังครู ด้านงบประมาณ และด้านอาคารสถานที่ ให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

8. การประเมินรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ตัดสินรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ดังนี้

8.1 ความเหมาะสมของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่าสามารถนำไปใช้ส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้เพียงใด

8.2 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่ามีความสอดคล้องกับบริบทและแนวการดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กอย่างไร

บทที่ 2

องค์ประกอบของรูปแบบ

เพื่อให้การดำเนินการตามคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลบุคลากรของหน่วยงานในชุมชน ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีชมภู คณะกรรมการสถานศึกษาและโรงเรียนบ้านโนนจำป๋เป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและแนวคิด และรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ ดังนี้

หลักการและแนวคิด

1. เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างจริงจัง ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
2. เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ผลักดันให้โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือสนับสนุน ตรวจสอบผลการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก วิเคราะห์และหาจุดพัฒนาการศึกษาตลอดจนร่วมรับรู้ความเจริญก้าวหน้าภาคภูมิใจในผลงานการพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่
 - 1.1 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนในระดับปฐมวัยให้มีการพัฒนาการไปตามวัย
 - 1.2 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนในระดับ

ประถมศึกษาตามความแตกต่างของบุคคล

2. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่

2.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้บทบาทชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาและสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน

3. เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่

3.1 มุ่งสร้างสรรคืบทบาทของชุมชนซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กตามความต้องการของชุมชน

3.2 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนเข้าใจกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรควบคู่กับทางโรงเรียน

องค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 1 หลักการและแนวคิด

1.1 เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบ พัฒนาการจัดการศึกษาอย่างจริงจังในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

1.2 เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ผลักดันให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือสนับสนุน ตรวจสอบผลการพัฒนาโรงเรียนวิเคราะห์และหาจุดพัฒนาการศึกษาตลอดจนร่วมรับรู้ความเจริญก้าวหน้าภาคภูมิใจในผลงานการพัฒนาร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

2.1 เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

2.1.1 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนในระดับปฐมวัยให้มีการพัฒนาการไปตามวัยและผ่านการประเมินมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัย 4 มาตรฐาน 17 ตัวชี้วัด

2.1.2 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตามความแตกต่างของบุคคล ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผ่านการประเมินมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับประถมศึกษา 6

มาตรฐาน 26 ตัวชี้วัด

2.2 เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่

2.2.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน

2.2.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้บทบาทชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาและสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน

2.3 เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่

2.3.1 มุ่งสร้างสรรคืบทบาทของชุมชนซึ่งเป็นครุคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดผู้เรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความต้องการของชุมชน

2.3.2 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนเข้าใจกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 3 รูปแบบกระบวนการ

3.1 กระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่

3.1.1 การร่วมคิด (Thinking Participation) คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันในลักษณะของการร่วมคิดบนพื้นฐานความศรัทธาว่าทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีศักยภาพเท่าเทียมกัน

3.1.2 การร่วมวางแผน (Planning Participation) คือ การนำสิ่งที่ร่วมกันคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกันด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย

3.1.3 การร่วมปฏิบัติ (Implementing Participation) คือ การนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่วางไว้

3.1.4 การร่วมประเมินผล (Evaluation Participation) คือ ร่วมกันติดตามงานที่ทำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมมือกันพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น

3.1.5 การร่วมชื่นชม (Coagulation Participation) คือ การมีส่วนร่วมในรับทราบผลสำเร็จของงาน และร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกันทั้งผลประโยชน์ทางรูปธรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามกิจกรรมที่ทำนั้นและผลประโยชน์โดยอ้อมร่วม

3.2 คณะกรรมการ

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ เน้นการสร้างควมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ด้วย

การจัดทำข้อตกลงเรื่องบทบาทและอำนาจหน้าที่ รวมทั้งจัดทำโครงสร้างและบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้ชัดเจน ซึ่งแต่ละหน่วยงานอาจมีความแตกต่างด้านความถนัดและความพร้อม แต่ควรแบ่งบทบาทอำนาจหน้าที่ครอบคลุมงานทั้ง 5 งานตามบทบาทหน้าที่ของชุมชนและแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้แก่ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ด้านการกำกับดูแล และตรวจสอบการจัดการศึกษาและด้านการประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการมาจาก 5 กลุ่ม ได้แก่

3.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2.2 เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน

3.2.3 องค์การบริหารส่วนตำบล

3.2.4 กรรมการสถานศึกษา

3.2.5 โรงเรียนบ้านโนน

3.3 ขอบข่ายและภารกิจงานจัดการศึกษา 5 งาน ได้แก่

3.3.1 ด้านการบริหารการศึกษา ได้แก่

3.3.1.1 การวางแผนการจัดการศึกษา

3.3.1.2 การประชุมเกี่ยวกับการศึกษา

3.3.1.3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านการศึกษา

3.3.1.4 การประสานงานด้านการศึกษา

3.3.1.5 การรายงานการจัดการศึกษา

3.3.1.6 การติดตามผลการจัดการศึกษา

3.3.2 ด้านการจัดการศึกษา ได้แก่

3.3.2.1 การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา

3.3.2.2 การกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษา

3.3.2.3 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

3.3.2.4 การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา

3.3.2.5 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา

3.3.2.6 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

3.3.2.7 มีการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการและหลักสูตรสถานศึกษา

- 3.3.2.8 การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.3.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้แก่
- 3.3.3.1 การจัดบรรยากาศ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3.3.3.2 การจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพ
- ภายใน
- 3.3.3.3 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 3.3.3.4 การควบคุม กำกับ ดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สิน
- ของสถานศึกษา
- 3.3.3.5 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
- 3.3.3.6 การพัฒนาอาคารสถานที่
- 3.3.3.7 การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียน
- 3.3.4 การมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล และตรวจสอบการจัดการศึกษา
- ได้แก่
- 3.3.4.1 การรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดการเรียนการสอน
- 3.3.4.2 การกำกับ ติดตามให้จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.3.4.3 การรับทราบแผนงบประมาณของสถานศึกษา
- 3.3.4.4 การกำกับติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
- 3.3.4.5 การประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามแผน
- 3.3.4.6 การกำกับดูแลและการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
- บุคลากร
- 3.3.4.7 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการนักเรียน
- 3.3.5 ด้านการประเมินผลการจัดการศึกษาได้แก่
- 3.3.5.1 การกำหนดนโยบายการติดตามและประเมินผลการจัด
- การศึกษา
- 3.3.4.2 การสนับสนุนให้นำมาตรฐานของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ
- 3.3.4.3 การกำหนดวิธีการประเมินการดำเนินการบริหาร
- จัดการศึกษา
- 3.3.4.4 การรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน
- ตามแผนปฏิบัติการ

3.3.4.5 การรับทราบความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา

3.3.4.6 การประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการจัดการศึกษา

3.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

3.4.1 สร้างความตระหนักการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

3.4.2 สร้างบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อสร้างความผูกพันที่จะทำงานร่วมกันหรือแก้ปัญหาร่วมกัน

3.4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและสมาชิก

3.4.4 ร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

3.4.5 ร่วมกันระบุเป้าหมาย ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ของสิ่งที่จะดำเนินการร่วมกัน

3.4.6 วางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์

3.4.7 เขียนโครงการเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์

3.4.8 การจัดทำแผนปฏิบัติงาน/จัดสรรงบประมาณ

3.4.9 การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงาน

3.4.10 การประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน

3.4.11 การรายงานผล

องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะวางแผนและเตรียมความพร้อม (Planning Stage)

1.1 ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาตามการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้เข้าใจ

1.2 จัดประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่าย

1.3 จัดประชุมอบรมสัมมนาให้ความรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้สามารถนำรูปแบบไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 จัดเตรียมงบประมาณ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้และบุคลากร

1.5 ประชุม เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้รูปแบบ

ระยะที่ 2 การดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ (Operation Stage)

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาและทำความเข้าใจกับรูปแบบ

พิจารณาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อเสนอวาระการนำรูปแบบฯ ไปใช้ต่อที่ประชุมกรรมการสถานศึกษา

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกให้กับกรรมการสถานศึกษาและครู รวมทั้งสนับสนุนความรู้ความเข้าใจและพัฒนาบุคคลดังกล่าวให้สามารถดำเนินการตามบทบาทได้ตามความเหมาะสม

2.3 ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ดำเนินการใช้รูปแบบพัฒนาและปรับปรุงตนเองตามผลการประเมินเป็นระยะ

2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามการดำเนินงานในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม โดยเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการดำเนินงานในพื้นที่ หรือจัดกิจกรรมติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ

องค์ประกอบที่ 5 ผลที่เกิดหลังการใช้รูปแบบ

1. ผลต่อผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมได้ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการธรรมชาติของเด็กปฐมวัย และผ่านการประเมินมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัย 4 มาตรฐาน 17 ตัวชี้วัด

1.2 ผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีผ่านการประเมินมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับประถมศึกษา 6 มาตรฐาน 26 ตัวชี้วัด

2. ผลต่อสถานศึกษา

2.1 เป็นการจัดการศึกษาที่มีความเข้มแข็งชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการจัดการศึกษาที่ถูกต้องตามหลักการและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2.2 สถานศึกษาเห็นความสำคัญของชุมชน และให้การสนับสนุนบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

2.3 สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้ได้รับความไว้วางใจ ศรัทธา และเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาจากชุมชน

3. ผลต่อชุมชน

3.1 ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา ค่านิยมของชุมชนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเปลี่ยนไปในเชิงบวกมากยิ่งขึ้น

3.2 เกิดภาพลักษณ์ที่ดีและยั่งยืนเมื่อชุมชนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ ดูแลต่อการจัดการศึกษา

3.3 ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน ที่ส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งด้านงบประมาณ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 3

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะวางแผนและเตรียมความพร้อม (Planning Stage)

- 1.1 ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้เข้าใจ
- 1.2 จัดประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 1.3 จัดประชุมอบรมสัมมนาให้ความรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้สามารถนำรูปแบบไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.4 จัดเตรียมงบประมาณ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้และบุคลากร
- 1.5 ประชุม เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้รูปแบบ

ระยะที่ 2 การดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ (Operation Stage)

- 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาและทำความเข้าใจกับรูปแบบฯ พิจารณาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อเสนอวาระการนำรูปแบบฯ ไปใช้ต่อที่ประชุมกรรมการสถานศึกษา
- 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งสนับสนุนความรู้ความเข้าใจและพัฒนาบุคคลดังกล่าวให้สามารถดำเนินการตามบทบาทได้ตามความเหมาะสม
- 2.3 ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ดำเนินการใช้รูปแบบฯ พัฒนาและปรับปรุงตนเองตามผลการประเมินเป็นระยะ
- 2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานในพื้นที่หรือจัดกิจกรรมติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการดำเนินงาน

ขั้นตอน/กระบวนการ ปฏิบัติการของรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วม
ของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

กิจกรรม	วิธีดำเนินการ/วิธีพัฒนา	ผลที่ได้รับ
1. สร้างความ ตระหนักรู้ การจัดการศึกษาแบบมี ส่วนร่วม	จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2560 ระดมความคิดจากผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน บ้านโนนต้องการให้มีชุมชน ส่งเสริมคุณภาพการจัด การศึกษาจาก 5 กลุ่ม คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล ศรีชมภู คณะกรรมการ สถานศึกษาและโรงเรียน
2. สร้างบันทึก ข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อสร้าง ความผูกพันที่จะ ทำงานร่วมกัน หรือ แก้ปัญหาร่วมกัน	การลงนามบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือการจัด การศึกษาแบบมีส่วนร่วม (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ในวันที่ 16 พฤษภาคม 2560	ได้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ การจัดการศึกษาแบบมีส่วน ร่วม (MOU) ของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง 5 กลุ่มคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดมศึกษา บึงกาฬ เครือข่ายผู้ปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบล ศรีชมภู คณะกรรมการ สถานศึกษาและโรงเรียน บ้านโนน

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	วิธีดำเนินการ/วิธีพัฒนา	ผลที่ได้รับ
		โดย ดร.ธีรพงษ์ สาระแสน ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ ได้ลงนามเป็น สักขีพยาน
3. แต่งตั้ง คณะกรรมการ กำหนดโครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการ และสมาชิก	1. อภิปราย 2. ระดมสมอง 3. ประชุมเชิงปฏิบัติการ	ได้คณะกรรมการการมีส่วนร่วม ร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริม คุณภาพการจัดการศึกษา
4. ร่วมกันวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	1. อภิปราย 2. ระดมสมอง 3. ประชุมเชิงปฏิบัติการ	ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา ในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา
5. ร่วมกันระบุ เป้าหมาย ได้แก่ การ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของสิ่งที่จะ ดำเนินการร่วมกัน	1. อภิปราย 2. ระดมสมอง 3. ประชุมเชิงปฏิบัติการ	ได้ทิศทางในการพัฒนาการจัด การศึกษา ได้แก่ 1. วิสัยทัศน์ 2. พันธกิจ 3. เป้าประสงค์
6. กำหนดกลยุทธ์ ในการขับเคลื่อนการ ดำเนินงาน	1. ระดมสมอง 2. ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3. อภิปราย 4. บรรยายและศึกษาจาก คู่มือ	ได้กลยุทธ์การดำเนินงาน 5 กลยุทธ์

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	วิธีดำเนินการ/วิธีพัฒนา	ผลที่ได้รับ
7. การจัดทำ แผนปฏิบัติงาน/ จัดสรรงบประมาณ	1. ประชุมเชิงปฏิบัติการ 2. ระดมสมอง	แผนงาน โครงการ ได้รับการ จัดสรรงบประมาณตามความ เหมาะสม
8. การปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติงาน	ดำเนินการตามแผนงาน โครงการและแผนปฏิบัติการ	การดำเนินงานเป็นไปตาม แผนงาน โครงการ และ แผนปฏิบัติการที่กำหนด
9. การประเมินผล สำเร็จของการ ปฏิบัติงาน	ประเมินผลงานที่ได้จากการ ดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการ	ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตาม แผนงานโครงการและ แผนปฏิบัติการ
10. การรายงานผล	ประเมินผลงานที่ได้จากการ ดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการ	รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประจำปีการศึกษา 2560 (SAR)

บทที่ 4

การประเมินผล

การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ที่ร่วมดำเนินการทดลองจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ที่ร่วมดำเนินการทดลองจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ที่ร่วมดำเนินการทดลองจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ
2. การเก็บข้อมูลพัฒนาการนักเรียนระดับปฐมวัย และรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test) ที่สำนักทดสอบทางการศึกษาทำการประเมินคุณภาพนักเรียน 3 ด้าน คือ ความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านคำนวณ ความสามารถด้านเหตุผล และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนที่ทดลองใช้ จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test) ที่สำนักทดสอบทางการศึกษาทำการประเมินคุณภาพนักเรียน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลัก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยใช้แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. การประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ได้แก่ ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้แทนเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีชมภู ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ต่อการดำเนินงานตามรูปแบบ จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการดำเนินงานตามรูปแบบ จำนวน 10 ข้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

- ไพรัช อรรถกामานนท์. (2545). *การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. ภาพการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสยามกัม.
- วีรพร เชื้ออ่ำ. (2553). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. จิทยานิพนธ์ ปร.ด.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร